ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ
της 24ης Μαΐου 1977 *

Στην υπόθεση 107/76,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση του Oberlandesgericht Karlsruhe (Καρλσρούης) προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογή του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, με την οποία ζητείται, στο πλαίσιο της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου μεταξύ

Hoffmann-La Roche AG, Grenzach-Wyhlen (Γερμανία),

και

Centrafarm Vertriebsgesellschaft Pharmazeutischer Erzeugnisse mbH, Bentheim (Γερμανία),

η έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ως προς την ερμηνεία των άρθρων 30, 36, 86 και 177 της εν λόγω Συνθήκης,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

συγκείμενο από τους H. Kutscher, Πρόεδρο, A. M. Donner και P. Pescatore, προέδρους τμήματος, J. Mertens de Wilmars, M. Sørensen, A. J. Mackenzie Stuart, A. O'Keeffe, G. Bosco και A. Touffait, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: F. Capotorti
γραμματέας: A. Van Houtte

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

(το μέρος που περιέχει τα πραγματικά περιστατικά παραλείπεται)

Σκεπτικό

1 Με Διάταξη της 7ης Οκτωβρίου 1976, που περιήλθε στο Δικαστήριο στις 17 Νοεμβρίου 1976, το Oberlandesgericht της Καρλσρούης υπέβαλε, δυνάμει του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, τρία ερωτήματα ως προς την ερμηνεία, αφενός, της τρίτης παραγράφου του άρθρου αυτού και, αφετέρου, ορισμένων άλλων διατάξεων της Συνθήκης, ιδίως των άρθρων 36 και 86, θεωρούμενων υπό το πρίσμα των αποτελεσμάτων τους στην προστασία των δικαιωμάτων επί του σήματος.

Τα ερωτήματα αυτά ανέκυψαν στο πλαίσιο διαδικασίας που κινήθηκε ενώπιον των γερμανικών δικαστηρίων από επιχείρηση η οποία, ισχυρισθείσα ότι τα επί του σήματος δικαιώματα που ασκεί σχετικά με ορισμένο φαρμακευτικό προϊόν προσβλήθηκαν από πράξεις άλλης επιχειρήσεως, ζήτησε ασφαλιστικό μέτρο («einstweilige Verfügung»), συνιστάμενο στο να απαγορευτεί στην τελευταία να χρησιμοποιεί τα επίδικα σήματα.

Η εκδοθείσα από το Landgericht Freiburg σχετική απόφαση εφεσιβλήθηκε ενώπιον του Oberlandesgericht το οποίο, προτού αποφανθεί, υπέβαλε στο Δικαστήριο τα τρία προαναφερόμενα προδικαστικά ερωτήματα.

2 Με το πρώτο ερώτημα, το Oberlandesgericht ρωτάει αν το εθνικό δικαστήριο υποχρεούται, δυνάμει του άρθρου 177, τρίτη παράγραφος της Συνθήκης ΕΟΚ να

«ζητήσει από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο να αποφανθεί επί ερωτήματος ως προς την ερμηνεία του κοινοτικού δικαίου, όταν το ερώτημα αυτό ανέκυψε σε διαδικασία ασφαλιστικών μέτρων ("einstweilige Verfügung"), όταν η εκδοθείσα κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων απόφαση δεν μπορεί να προσβληθεί με ένδικο μέσο, πλην όμως όταν οι διάδικοι, εξ ετέρου, έχουν τη δυνατότητα να κινήσουν, όσον αφορά το ζήτημα που αποτέλεσε το αντικείμενο της διαδικασίας των ασφαλιστικών μέτρων, τακτική διαδικασία, κατά την οποία θα ήταν ενδεχομένως αναγκαία η παραπομπή του θέματος στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο, κατ' εφαρμογή του άρθρου 177, τρίτη παράγραφος της Συνθήκης ΕΟΚ».

3 Κατά το Γερμανικό Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, το αρμόδιο δικαστήριο μπορεί να διατάξει, κατά μία συνοπτική διαδικασία, ασφαλιστικά μέτρα που απο-

βλέπουν, σε περίπτωση επείγοντος, στην προστασία ορισμένων απειλούμενων δικαιωμάτων.

Η Διάταξη που εκδίδεται, χωρίς προφορική συζήτηση, από το επιληφθέν δικαστήριο μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο ενδίκου μέσου, ασκούμενου από τον ηττηθέντα διάδικο, ενώπιον του ίδιου δικαστηρίου, κατά της αποφάσεως του οποίου μπορεί εν συνεχεία να ασκηθεί έφεση ενώπιον ανωτέρου δικαστηρίου, το οποίο αποφαίνεται αμετακλήτως επί της αιτήσεως ασφαλιστικού μέτρου, χωρίς οι διάδικοι να έχουν δυνατότητα προσφυγής σε τρίτο βαθμό δικαιοδοσίας στο πλαίσιο της διαδικασίας αυτής.

Ο διάδικος κατά του οποίου έχει διαταχθεί ασφαλιστικό μέτρο μπορεί, πάντως, με αίτηση υποβαλλόμενη στο πρωτοβάθμιο δικαστήριο, να υποχρεώσει τον αιτήσαντα το ασφαλιστικό μέτρο διάδικο να κινήσει διαδικασία επί της ουσίας, στην οποία τότε θα εφαρμοστούν οι διατάξεις της τακτικής πολιτικής διαδικασίας.

Μολονότι συμβαίνει συχνά, ιδίως σε θέματα προστασίας της βιομηχανικής και εμπορικής ιδιοκτησίας, η απόφαση που ελήφθη σχετικά με τα ασφαλιστικά μέτρα να γίνεται αποδεκτή ως λύση της διαφοράς, η δυνατότητα κινήσεως — ή υποχρεώσεως του αντιδίκου να κινήσει — διαδικασίας επί της ουσίας ουδόλως στερείται πρακτικής σημασίας.

Εξάλλου, από τα στοιχεία που παρέσχαν οι διάδικοι στο Δικαστήριο κατά τη διάρκεια της δίκης προκύπτει ότι η επί της ουσίας διαδικασία έχει εν προκειμένω κινηθεί.

4 Το άρθρο 177 της Συνθήκης, το οποίο αφορά την αρμοδιότητα του Δικαστηρίου να αποφαίνεται, με προδικαστικές αποφάσεις, επί της ερμηνείας της Συνθήκης και επί του κύρους και της ερμηνείας των πράξεων του παραγώγου κοινοτικού δικαίου, ορίζει στην τρίτη παράγραφο:

«Δικαστήριο κράτους μέλους, ενώπιον του οποίου ανακύπτει τέτοιο ζήτημα σε εκκρεμή υπόθεση και του οποίου οι αποφάσεις δεν υπόκεινται σε ένδικα μέσα του εσωτερικού δικαίου, οφείλει να παραπέμψει το ζήτημα στο Δικαστήριο.»

Το πρώτο ερώτημα που υπέβαλε το Oberlandesgericht αφορά απλώς και μόνο αυτή τη διάταξη και όχι τη δεύτερη παράγραφο η οποία προβλέπει, για τα άλλα δικαστήρια των κρατών μελών, τη δυνατότητα, και όχι την υποχρέωση, παραπομπής προδικαστικών ερωτημάτων στο Δικαστήριο.

Μολονότι, επομένως, το Δικαστήριο δεν καλείται, στην παρούσα υπόθεση, να αποφανθεί επί της ερμηνείας της δεύτερης παραγράφου, παρ' όλ' αυτά, δεν χωρεί αμφιβολία ότι ο συνοπτικός και επείγων χαρακτήρας μιας διαδικασίας εθνικού δικαστηρίου δεν εμποδίζει το Δικαστήριο να θεωρήσει ότι αυτό εγκύρως επιλαμβάνεται, δυνάμει της παραγράφου αυτής, οσάκις το εθνικό δικαστήριο θεωρεί αναγκαίο να κάνει χρήση της παραγράφου αυτής.

5 Στο πλαίσιο του άρθρου 177, το οποίο αποβλέπει στην εξασφάλιση της ομοιόμορφης ερμηνείας και εφαρμογής του κοινοτικού δικαίου σε όλα τα κράτη μέλη, η τρίτη παράγραφος έχει ειδικότερα ως σκοπό να εμποδίζει το σχηματισμό εθνικής νομολογίας, σε οποιοδήποτε κράτος μέλος, μη σύμφωνης με τους κανόνες του κοινοτικού δικαίου.

Οι απορρέουσες από το σκοπό αυτό απαιτήσεις τηρούνται στο πλαίσιο των συνοπτικών και επειγουσών διαδικασιών, όπως εν προκειμένω, που αφορούν ασφαλιστικά μέτρα, αν μια τακτική επί της ουσίας διαδικασία, επιτρέπουσα την επανεξέταση κάθε νομικού ζητήματος επιλυθέντος προσωρινά κατά τη συνοπτική διαδικασία, πρέπει να κινηθεί είτε σε κάθε περίπτωση είτε όταν το ζητεί ο ηττηθείς διάδικος.

Υπό τις περιστάσεις αυτές, ο ειδικός σκοπός του άρθρου 177, τρίτη παράγραφος διαφυλάσσεται λόγω του γεγονότος ότι η υποχρέωση υποβολής προδικαστικών ερωτημάτων στο Δικαστήριο έχει εφαρμογή στο πλαίσιο της επί της ουσίας διαδικασίας.

6 Επομένως, στο υποβληθέν ερώτημα προσήκει η απάντηση ότι το άρθρο 177, τρίτη παράγραφος της Συνθήκης ΕΟΚ πρέπει να ερμηνευτεί υπό την έννοια ότι το εθνικό δικαστήριο δεν υποχρεούται να παραπέμπει στο Δικαστήριο ερώτημα ερμηνείας ή κύρους όπως αναφέρεται στο άρθρο αυτό, όταν το ερώτημα ανακύπτει σε διαδικασία ασφαλιστικών μέτρων («einstweilige Verfügung»), έστω και αν δεν χωρεί ένδικο μέσο κατά της αποφάσεως που θα εκδοθεί στο πλαίσιο της διαδικασίας αυτής, υπό την προϋπόθεση όμως ότι κάθε διάδικος δικαιούται να κινήσει ή να απαιτήσει την κίνηση διαδικασίας επί της ουσίας, κατά την οποία το προσωρινώς κριθέν κατά τη συνοπτική διαδικασία ζήτημα μπορεί να επανεξεταστεί και να καταστεί αντικείμενο παραπομπής στο Δικαστήριο δυνάμει του άρθρου 177.

7 Το Oberlandesgericht ζήτησε από το Δικαστήριο να αποφανθεί επί του δευτέρου και τρίτου ερωτήματος μόνο στην περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο πρώτο ερώτημα.

Δεδομένου ότι η απάντηση στο ερώτημα αυτό ήταν αρνητική, τα υπόλοιπα ερωτήματα δεν χρειάζονται απάντηση στην παρούσα υπόθεση.

(παραλείπεται)

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

κρίνοντας επί των ερωτημάτων που υπέβαλε, με Διάταξη της 14ης Οκτωβρίου 1976, το Oberlandesgericht Karlsruhe, αποφαίνεται:

Το άρθρο 177, τρίτη παράγραφος, της Συνθήκης ΕΟΚ πρέπει να ερμηνευτεί υπό την έννοια ότι το εθνικό δικαστήριο δεν υποχρεούται να παραπέμπει στο Δικαστήριο ερώτημα ερμηνείας ή κύρους όπως αναφέρεται στο άρθρο αυτό, όταν το ερώτημα ανακύπτει σε διαδικασία ασφαλιστικών μέτρων («einstweilige Verfügung»), έστω και αν δεν χωρεί ένδικο μέσο κατά της αποφάσεως που θα εκδοθεί στο πλαίσιο της διαδικασίας αυτής, υπό την προϋπόθεση όμως ότι κάθε διάδικος δικαιούται να κινήσει ή να απαιτήσει την κίνηση διαδικασίας επί της ουσίας, κατά την οποία το προσωρινώς κριθέν κατά τη συνοπτική διαδικασία ζήτημα μπορεί να επανεξεταστεί και να καταστεί αντικείμενο παραπομπής στο Δικαστήριο δυνάμει του άρθρου 177.

Κρίθηκε από το Δικαστήριο στο Λουξεμβούργο στις 24 Μαΐου 1977.

Kutscher Donner Pescatore Mertens de Wilmars

Sørensen Mackenzie Stuart O'Keeffe

Bosco Touffait

Δημοσιεύτηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 24 Μαΐου 1977.

Ο γραμματέας
A. Van Houtte

Ο Πρόεδρος
H. Kutscher